

Razgovarali smo s legendarnim umjetnikom Vatroslavom Kulišem, koji je portretirao Mesića i Bebića

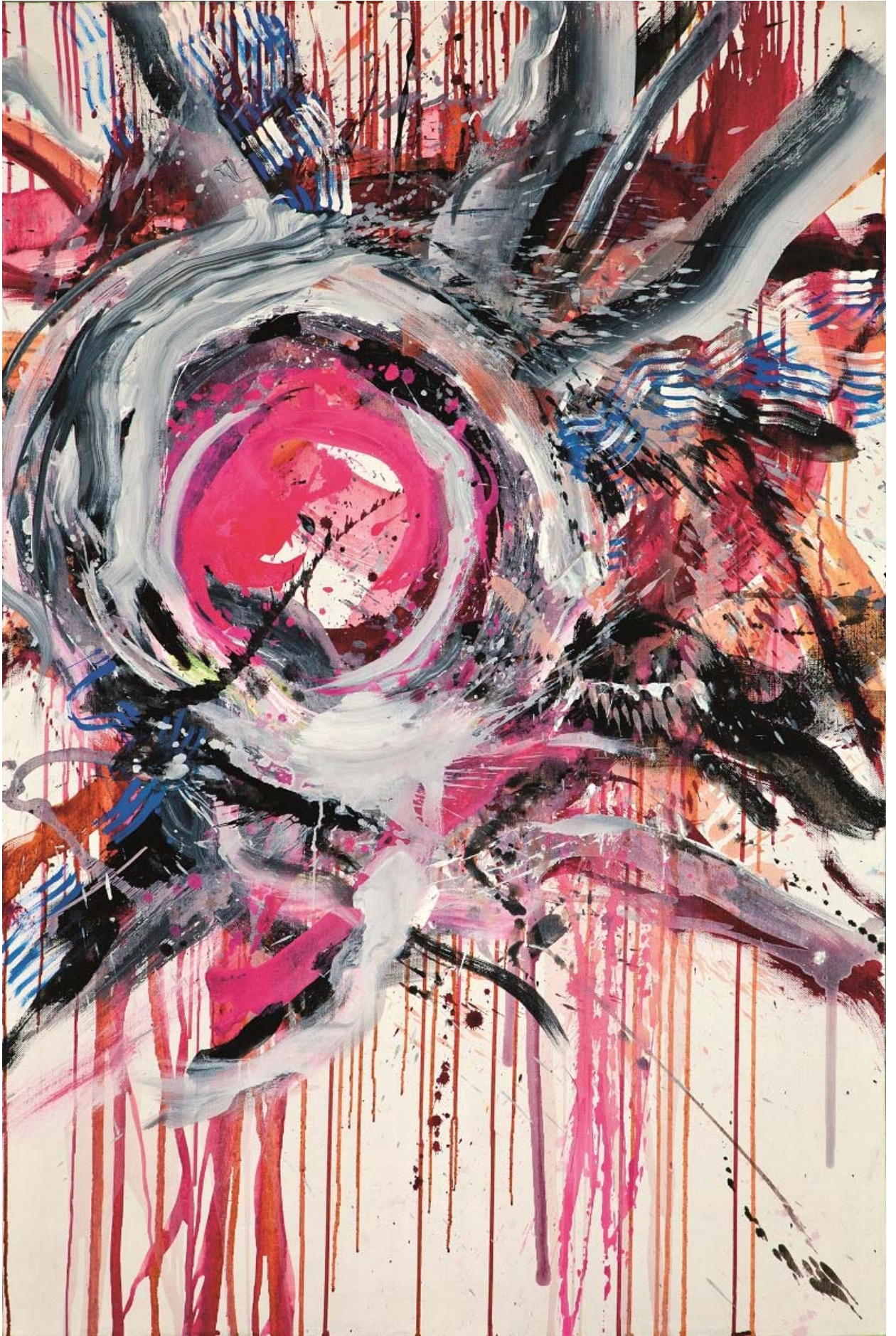
“**Keith Richards** je moj ideal, baš zato mi je tak’ svejedno kak’ ispadnem na fotkama”, pojašnjava **Vatroslav Kuliš** dok sjeda pred veliko platno kako bi pozirao kolegi fotografu u svom zagrebačkom atelijeru veličine 150 četvornih metara, na trećem katu sive zgrade nadomak okretišta tramvaja na Črnomercu, u kojemu boravi po cijele dane već osam godina.

Na jednom od zidova atelijera je i fotografija Keitha Richardsa, a među dvadesetak CD-ova, razbacanih po policama, pronalazim ponajviše onih Rolling Stonesa. No, kao zvučna kulisa trenutačno ne svira neuništivi **Jagger**, nego najnoviji CD **Matije Dedića**, na kojemu donosi najpoznatije **Arsenove** standarde. Trenutačno temu iz serije U registraturi. Pijemo kineski zeleni čaj s đumbirom, koji domaćin pripravlja u priručnoj kuhinji, a Kuliš vidno uzbuđen uoči sutrašnjeg puta u Italiju, gdje mu je 3. ožujka u tršćanskom Magazzino delle Idee, otvorena izložba Centripetalne fuge, pojašnjava kako ga čekaju čak dva otvorenja: jedno za kulturne uzvanike, drugo za javnost, te nekoliko susreta s predstavnicima medija.

Mršav i razbarušen

Kuliš nije nepoznat talijanskoj likovnoj publici, jer lani je samostalno izlagao velika platna u Sistiani, Mantovi i Rimu. U predgovoru najnovije talijanske izložbe **Edward Lucie-Smith** napisao je: “Kuliševe slike se najbolje iščitavaju kao radosno slavljenje prirode i postojanja, slavlje one vrtoglavice koju promatranje prirodnih pojava ponekad zna izazvati. Kuliš je moderni umjetnik u najjstinskijem, mada i najparadoksalnijem smislu, netko potpuno svjestan svog mjesta u bogatoj tradiciji”.

Onako mršav, razbarušene prosijede kose, ovaj kolorist nepresušne energije, kao 64-godišnjak već je trostruki djed, no djeluje znatno mlađe, kao neki frajer u četrdesetima.

“Jedno vrijeme nisam bio zadovoljan sobom, dođu u životu periodi krize, stagnacije i preispitivanja samog sebe. Sad sam u odličnoj fazi, uvijek su mi zadnji radovi najdraži. Pokušavam biti objektivan. Veseli me što radim, pokušavam spojiti dosadašnje iskustvo, krećem se unutar koordinata klasičnog slikarskog sistema. Recimo, **Igor Zidić** često spominje kako sam ja vrlo slobodan slikar.

Boje su moj izraz

Boje su oduvijek moj izraz, to je način na koji preispitujem svoj duh i ostavljam trag. Moja boja je sonorna, mediteranska, preko nje najbolje izražavam svoje ideje i emocije. Sasvim sigurno nikad neću biti minimalistički slikar”, komentira. Mora li čovjek biti optimist i pun pozitivne energije da bi slikao ovakva velika platna, koja pršte svim živim bojama?

“Mislim da moram biti pun pozitivne energije. Ako čovjek voli život i uvijek je dobre volje, ne mora značiti da je glup. Ja ne moram slikati crna platna da bi to bilo jako intelektualno i pametno. I ovakvo moje slikarstvo može biti jako slojevito, na više načina”.

Vatroslav Kuliš ubraja se u umjetnike koji posjeduju nužnu disciplinu svakodnevnog odlaska u atelijer i rada po nekoliko sati, na platnima veličine do četiri metara. Baš poput pravih pisaca, koji svaki dan moraju sjesti i ispisati nekoliko kartica teksta. “Ja ne vjerujem baš u tu inspiraciju. Vjerujem da ako svakodnevno radiš, dogodi ti se zanos i stanje u kojemu možeš izvući najbolje iz sebe. To mora postati rutina, kao čišćenje snijega ili bacanje smeća”, razmišlja Kuliš.

Dobra generacija

Danas mu je inspiracija samo slikarstvo. Svaka slika na kojoj trenutačno radi nastala je inspirirana onom netom dovršenom. Uživa u spajanju naoko nespojivih slikarskih principa u jednu harmoniju. Ubraja se u rijetke likovnjake koji baš nikada nije radio skice. Ako ima pred sobom platno od nekoliko metara, odmah nanosi boju. Da ima veći atelijer, priznaje kako bi slikao još veće formate. Danas paralelno radi na dva platna.

Kulišovu generaciju na Akademiji činila su neka od danas etabliranih likovnih imena: **Breda Beban, Željko Kipke, Željko Lapuh, Antun Maračić, Marijan Molnar, Igor Rončević...**

“Na Akademiji sam odbolovao **Račića i Kraljevića** i čitao **Camusa**. Odličan odnos sam imao s profesorom **Ferdinandom Kulmerom**, od njega sam najviše naučio. Bio je silno obrazovan i informiran, ostali smo u kontaktu i godinama poslije. Kulmer je znao reći: ‘Kad vidite sliku i ne znate što je to, onda je gledajte kao tepih koji, ako vam se sviđa, stavite na zid.’ Ja sam, za razliku od svojih kolega iz klase, vrlo brzo slikao. Ja bih namaljao svoje i otišao se družiti.”

Prva narudžba – janjac

Ne pamti kome je prodao prvu sliku, ali dobro pamti prvu narudžbu, stigla je iz Zelengaja, od jednog ugostitelja, s kojim je u dobrim odnosima bio Vatroslavov otac. Bio je tada još učenik Škole za primijenjenu umjetnost.

“Trebao sam naslikati janjetinu na ražnju, kao reklamu za lokal. Imao sam problema, nisam znao točno kako janjac izgleda, jer mi u Dubravi smo znali samo za odojke. Nabavio sam jednu fotografiju i po njoj radio. Bio sam strašno važan sebi zbog tog prvog džeparca. **Veselko Tenžera**, koji je neko vrijeme živio u Dubravi, gdje smo se upoznali, predložio mi je da radim portrete kućnih ljubimaca. I dobio sam ubrzo narudžbu od gospodina **Cahuna**, da mu napravim portret psa Prima.

Od portreta poznatih mislim da mi je i portret **Mesića** u Saboru jedan od najbolje uspješnih, to mi svi govore. Mesić nije imao vremena za poziranje, pa sam ga portretirao prema fotografiji, kao **Luku Bebića** i **Nadana Vidoševića**, koji ima dobar senzibilitet za slikarstvo. Vratio mi je portret, koji mu je bio jako sličan, i rekao: ‘Nabaci kao Kuliš malo više piture gore, ne mora mi ni sličiti.’”

Suradnja s legendama

U kazalište se zaljubio prilično rano, u zlatno doba Teatra ITD, dok ga je vodio **Vjeran Zuppa**, i nije propuštao nijednu kultnu predstavu. Prvu scenografiju potpisao je za balet Visage **Milka Šparembleka**, zahvaljujući druženju s etabliranim kostimografkinjama **Danicom Dedijer** i **Ikom Škomrlj**.

“Nisam mogao vjerovati da bih mogao izravno surađivati s takvom legendom kao što je Šparemblek. Ja sam u to doba bio jako zaljubljen u balet, jer je moja supruga **Danijela** plesala u Studiju za suvremeni ples, kod **Tihane Škrinjarić**. Kao što nisam mogao vjerovati kad je kulturni britanski likovni kritičar i autor izložbenih kataloga Edward Lucie-Smith pristao napisati predgovor za moju najnoviju izložbu.

Zlatka Viteza poznajem još iz Dubrave, zajedno bismo putovali do grada, ja sam znao mnoge njegove uloge napamet i bio sam mu govorni partner. Suradivali smo u Histrionima, bio sam scenski radnik u nekoliko predstava”, objašnjava Kuliš svoju poveznicu sa svijetom teatra.

Socijalist i konzervativac

U vrijeme kad kulturnjaci potpisuju peticije protiv ministra kulture, a javne ličnosti dijele se na lijeve i desne, koliko je Vatroslav Kuliš, taj slikar ekspresivnih platna, kojeg nazivaju i jedinim **Murtićevim** nasljednikom, buntovni sanjar i romantični kolorist, kojemu je kao slobodnom umjetniku potreban samo spektar boja, kist i veliko platno na koje se one nanose, danas politički osviješten?

“Ja sam socijalist, liberal i konzervativac, ali nisam za politiku, nemam strasti za to. Uvijek se vezujem uz tradiciju. Slikarstvo je jedan oblik izlaženja na kraj s društvom, a da nisam pritom nikoga povrijedio. U nekim slučajevima sam i malograđanin i nemam ništa protiv malograđanštine. Ako smo iskreni prema sebi i društvu, ona je utkana u temelje društva”.

Tekst je objavljen u tiskanom izdanju Telegrama 5. ožujka 2016.